

मोजलम् । आर्द्रकम् । कटूनि । तिक्तानि । दीपनानि ॥ * ॥

आमवाते अपथ्यम् ।

दधिः । मत्स्यः । गुडः । क्षीरम् । उपोदिका । माषः । पिष्टकम् । दुग्धनीरम् । पूर्ववातः । विरुद्धाशनम् । अवाहनाम् । वेगरोधः । जागरः । विषमाशनम् ॥ * ॥

अथ शूले पथ्यम् ।

हृदिः । खेदः । लङ्घनम् । पाण्डुवर्तिः । वस्तिः । निद्रा । रेचनम् । पाचनम् । अन्धोत्पन्नाः शालयः । वाय्वमण्डः । तमक्षीरम् । जाङ्गलानां रसः । पटोलम् । शोभाञ्जनम् । कारवेक्षम् । वात्ताङ्गः । पक्षाभम् । द्राक्षा । कपित्थम् । रुचकम् । पियालम् । शालिषपत्राणि । वास्तूकम् । घातुद्रम् । सौवर्चलम् । हिङ्गु । विशम् । विडम् । शताङ्गा । लघुनम् । लवङ्गम् । शरङ्गतेलम् । सुरभीजलम् । तमाक्षु । जम्बीररसः । कुष्ठम् । लघूनि । चाररचांशि ॥ * ॥

शूले अपथ्यम् ।

विरुद्धाशनपानम् । जागरः । विषमाशनम् । रुचतिक्तकषायणि । शीतलानि । गुरुणि । आयामः । मैथुनम् । मयम् । वैदलम् । लवङ्गम् । कटु । वेगरोधः । शोकः । क्रोधः ॥ * ॥

अयोदावर्तनाहयोः पथ्यम् ।

नारिकेलपुष्पमिश्रितशीतलोदकपानम् । खेद-
खेदः । विरेकः । वस्तिः । पलवर्तिः । अभ्यङ्गः । यवः । खट्विष्णुनभासतः । आन्धोदकम् । आनूप-
रसः । खटुतेलम् । वाखणी । बालमूलकम् । सन्धाकः । चिह्नः । तिलः । सुधादलम् । शृङ्ग-
वैरम् । मातुलुङ्गम् । यवचारः । हरीतकी । लवङ्गम् । रामठम् । द्राक्षा । गोमूत्रम् । लव-
णानि । अधोवातसमुत्पन्ने तु । खेदः । खेदः । वर्तिः । वस्तिः । क्षमीरयहराशनपानम् । तथा
पुरीषजे । वस्तिः । खेदः । अभ्यङ्गः । अव-
गाहनम् । पलवर्तिः । विड्भेदशेनपानम् ।
भृजवेगसमुत्पन्ने । निविर्धः । वस्तिर्कर्म । खेदः ।
अभ्यङ्गः । अवगाहः । सर्पिषावपीडनम् ।
उद्गारोत्थे हिकाप्रविधिः । कासजे कासजि-
ह्विधिः । क्षवजे । खेदनम् । घूमः । औत्तरभक्तिक-
ष्टम् । क्षवप्रवर्तनगस्थम् । ऊर्ध्वजन्तुकाभ्यङ्गः ।
दृष्योत्थे शीताशनपानम् । जम्बीरोत्थे वातजित्-
क्रिया । निद्रावेगोत्थिते क्षीरम् । खप्रसंवाह-
नम् । बुधचोत्थे क्षिप्रालोष्णलघुभोजनम् ।
वाखजे वाखसंमोचः । खप्रः । मयम् । प्रिय-
कथा । अमन्दाससमुत्पन्ने विग्रामः । वात-
हारिद्रव्यम् । शुक्रोत्थे वस्तिः । अभ्यङ्गः । अव-
गाहः । शरकायुधः । शालिः । मदिरा ।
क्षीरम् । यौवनगन्धितप्रिया । कर्दुत्थे लङ्घ-
नम् । घूमः । सुक्ता प्रच्छेदनम् । अमः । रुचान-
पानम् । विरेकः । रक्तमोक्षम् ॥ * ॥

उदाहर्तनाहयोरपथ्यम् ।

वमनम् । वेगरोधः । शमीधान्यम् । कोद्रवः ।

नालीचशाकम् । शालूकम् । जाम्बवम् । कर्कटी-
फलम् । पिण्याकम् । सर्वमालुकम् । करीरः ।
पिष्टवैलतम् । विष्टभीनि । विरुद्धानि । कषा-
याणि । गुरुणि ॥ * ॥

अथ गुल्मे पथ्यम् ।

खेदः । विरेकः । वस्तिः । बाहुसिराचघः ।
लङ्घनम् । वर्तिः । अभ्यङ्गः । खेदः । पक्षे तु
पाटनम् । सम्बत्सरसमुत्पन्नकलायरक्तशालयः ।
खड्गः । कुलत्थयूषः । घन्वमांसरसः । सुरा ।
गवाजयोः पयः । मृद्वीका । परूषकम् । खर्जूर-
रम् । दाडिमम् । घात्रौ । नागरङ्गम् । अन्व-
वेतसम् । तक्रम् । शरङ्गतेलम् । लघुनम् । बाल-
मूलकम् । पत्तूरः । वास्तूकम् । शिमु । यव-
चारः । हरीतकी । रामठम् । मातुलुङ्गम् ।
चूषणम् । सुरभीजलम् । क्षिप्रोष्णदृढजलनु-
दीपनाशनानि । वातातुलोमनम् ॥ * ॥

गुल्मे अपथ्यम् ।

सर्वं वातकारि । विरुद्धाशनम् । वज्रूरम् । मूल-
कम् । मत्स्यः । मधुरफलम् । शुष्कशाकम् ।
शमीधान्यम् । विष्टभीनि । गुरुणि । अधो-
वातशूलनुमृज्यश्रमभावाशुधारणम् । वमनम् ।
जलपानम् ॥ * ॥

अथ हृद्भोगे पथ्यम् ।

खेदः । विरेकः । वमनम् । लङ्घनम् । वस्तिः ।
विलेपी । पुरातनरक्तशालयः । जाङ्गलमृग-
पक्षियूषाः । सुहृजलत्यरसाः । रागाः । खड्गाः ।
कामलिकाः । बाडवाः । भयम् । पटोलम् ।
कदलीफलम् । पुराणकुशाखफलम् । रवालम् ।
दाडिमम् । सन्धाकशाकम् । नवमूलकम् । शरङ्ग-
तेलम् । गगनाम्बु । सैन्धवम् । द्राक्षा । तक्रम् ।
पुरातनगुडः । शुष्की । यमान्नी । लघुनम् । हरी-
तकी । कुष्ठम् । कुस्तुम्बुर । लघूनाम् । आर्द्रकम् ।
सौवीरम् । शुक्तम् । मधु । वाखणीरसः । कस्तू-
रिका । चन्दनम् । प्रपाकम् । ताम्बूलम् ॥ * ॥

हृद्भोगे अपथ्यम् ।

दृढदृष्टिभ्रजनिगुक्रकासोद्गारश्रमश्वासविड-
भ्रूयां वेगधारणम् । सहाद्रिविन्ध्याद्रिनदीर्णा
जलम् । मेघोपयः । दुष्टजलम् । कषायः । विरु-
द्धम् । उष्णम् । गुरु । तिक्तः । अन्धः । चिर-
न्तनपञ्चोत्थशाकानि । चारः । मधूकम् । दन्त-
काष्ठम् । रक्तसुतिः ॥ * ॥

अथ भ्रजहाक्ते पथ्यम् ।

वातोद्भवे अभ्यङ्गः । निरुहः । वस्तिः । खेदः ।
अवगाहः । उत्तरवस्तिः । सिकः । पक्षे अव-
गाहः । शिशिरप्रदेहः । यैषो विधिः । वस्ति-
विधिः । विरेकः । श्लोडवे खेदः । विरेकः ।
वस्तिः । चारः । यवानम् । तीक्ष्णम् । उष्णम् ।
त्रिदोषजे अभ्यङ्गपुरःसराणि चिमलोदितानि
सन्ध्याण्यम् । यथा यथा दीपमयं गणः । पुरा-
तनलोहितशालिः । गोभवतक्रपोदधीनि ।
घन्धामिवम् । सुहृदः । चिता । पुराणकुशाख-
फलम् । पटोलम् । महाद्रिकम् । गोचुरकः ।

कुमारी । गुवाकखर्जूरनारिकेलतालहमाणां
शिरांसि । पथ्या । तलास्थिमन्था । चपुषम् ।
चुटिः । शीतपानम् । शीताशनम् । प्रवीर-
नीरम् । हिमवाणुका ॥ * ॥

भ्रजहाक्ते अपथ्यम् ।

मयम् । अमः । निधुवनम् । गजवाजियानम् ।
सर्वं विरुद्धाशनम् । विषमाशनम् । ताम्बूलम् ।
मत्स्यः । लवणम् । आर्द्रकम् । तैलशृङ्गम् ।
पिण्याकम् । हिङ्गु । तिलः । सधूपः । वेगरोधः ।
माषः । करीरः । अतितीक्ष्णम् । विदाहि ।
रुचम् । अन्धः ॥ * ॥

अथ भ्रजाघाते पथ्यम् ।

अभ्यङ्गनम् । खेदः । विरेकः । वस्तिः । खेदः ।
अवगाहः । उत्तरवस्तिः । पुरातनलोहित-
शालिः । घन्धामिवमसम् । मयम् । तक्रम् । पयः ।
दधि । माषयूषः । पुराणकुशाखफलम् । पटो-
लम् । महाद्रिकम् । तालमलास्थिमन्था । हरी-
तकी । कोमलनारिकेलम् । गुवाकखर्जूरनारि-
केलतालहमाणां मस्तकानि ॥ * ॥

भ्रजाघाते अपथ्यम् ।

सन्धाणि विरुद्धानि । आयामः । मार्गः । शीत-
लम् । रुचम् । विदाहि । विष्टभी । अवायः ।
वेगधारणम् । करीरम् । वमनम् ॥ * ॥

अथाश्रमार्थं पथ्यम् ।

वस्तिः । विरेकः । वमनम् । लङ्घनम् । खेदः ।
अवगाहः । वारिसेचनम् । यवाः । कुलत्थाः ।
प्रपुराणशालयः । मयम् । घन्धाखजसम्भवरसः ।
पुराणकुशाखफलम् । कशेरुकम् । गोकयटकः ।
वाखणशाकम् । आर्द्रकम् । पाषाणभेदी । यव-
शूकः । रेणुः । क्षिन्ना । अक्षर्णा समार्कषणम् ॥

अश्रमार्थं अपथ्यम् ।

भ्रजस्थ शुक्रस्थ च वेगधारणम् । अन्धः ।
विष्टभी । रुचम् । गुर्वन्नपानम् । विरुद्धपाना-
शनम् ॥ * ॥

अथ प्रमेहे पथ्यम् ।

पूर्वं लङ्घनम् । वमनम् । विरेचनम् । प्रोड्भै-
नम् । प्रसनम् । दीपनम् । नीवारः । रुङ्गः ।
यवः । वेणवः । क्षीरदूषः । श्लामाकः । अर्जुः ।
कुसुमिखः । मुकुटकोः । गोघूमः । शालिः ।
कलमः । पुरातनकुलत्थः । सुहाङ्गीचक-
यूषरसाः । तिलाः । लाजाः । पुरातनसुरा ।
मधु । वाय्वमण्डः । तक्रम् । रासभजनम् ।
महिषीजलम् । कण्डः । जाङ्गलाः । कपोतप्रश-
तित्तिरिलावर्हिष्टज्जैवर्षकशुकादयः । शोभा-
ञ्जनम् । कुलकम् । कठिणकम् । कर्कोटकम् ।
तलकम् । वार्धतम् । औडम्बरम् । लघुनम् ।
नवीनमोचम् । पत्तूरम् । गोचुरकम् । भविक-
पर्णिशाकम् । मन्दारपत्रम् । अन्धता । चिफला ।
कपित्थम् । जम्बूः । कश्मीरः । कमलोत्पलकन्द-
बीजम् । खर्जूरलाङ्गलिकतालतारुणां मस्तकम् ।
थोयम् । तिन्दुकफलम् । खदिरः । कलिङ्गः ।